

Science 3

Unang Kwartar – Modyul 3: Semana 2

Matter

AILEEN B. REGAÑON

SMILE

SUPPORT MATERIAL FOR INDEPENDENT LEARNING ENGAGEMENT (SMILE)

A Joint Project of the
SCHOOLS DIVISION OF DIPOLOG CITY
and the
DIPOLOG CITY GOVERNMENT

Science – Ikatulong Grado
Support Material for Independent Learning Engagement (SMILE)
Unang Kwartar-Modiyul 3: Gases ug ang mga Kinaiya
Unang Edisyon, 2020

Gilatid sa Batakgang Balaod Akta Republika 8293, Seksyon 176 nga dinhi mahimong sundogon o kopyahon ang bisan unsang ginama sa Gobyerno sa Pilipinas. Hinoon, kon nay pagtugot sa hingtungdang ahensiya o opisina diin gigama ang maong materyales og kini adunay abot o kita. Apil sa mahimong buhaton sa nasangpit nga ahensiya ang pagkolekta ug kabayranan.

Ang mga tagsulat (estorya, seleksyon, balak, awit, hulagway, ngalan sa produkto o brand name, tatak,trademark, pasundayag sa telebisyon, pelikula ug uban pa) nga gigamit niini nga modiyul, nagpakita og katungod sa pagpanag-iya .

Gipaningkamutan nga masubay ang mga tagsulat para makuha ang ilang pagtugot sa paggamit sa maong mga materyales nga gigamit niining modiyul.

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Aileen B. Regañon
Editor:	Ma. Beverly A. Piñero ug Charmalou P. Ogarte
Magsusubli:	Ma. Beverly A. Piñero ug Charmalou P. Ogarte
Tigdibuho:	Janneth B. Buscato
Tighan-ay:	Chithrill S. Maquiling, Charmalou P. Ogarte
Tigdumala:	Virgilio P. Batan Jr. -Schools Division Superintendent Jay S. Montealto -Asst. Schools Division Superintendent Amelinda D. Montero -Chief Education Supervisor, CID Nur N. Hussien -Chief Education Supervisor, SGOD Ronillo S. Yarag -Education Program Supervisor, LRMS Leo Martinno O. Alejo -Project Development Officer II, LRMS

Gipatik sa Pilipinas sa

Department of Education – Region IX – Dipolog City Schools Division

Adres sa Opisina: Purok Farmers, Olingan, Dipolog City

Telefax: (065) 212-6986

E-mail Address: dipolog.city@deped.gov.ph

Kat-oni kini

Kini nga module gisulat ug gilaraw alang sa mga bata sa Ikatulong ang - ang. Gipalambo kini nga adunay katuyoan nga makatabang aron masaulo ang mga leksyon bahin sa mga likido. Dinhi ang mga kahanas, talento, ug abilidad sa mga bata sa pagklasipikar sa mga butang ug gamit nga likido mabansay pinauyon sa namatikdn nga mga kinaiya niini (S3MT-Ic-d-2)

Gibahin kini nga modyul sa duha ka pagtulon –an;

★ Pagtulon-an 1 - Mga Butang ug Gamit nga Liquids sa Palibot

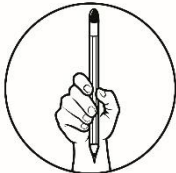
★ Pagtulon–an 2 - Ang mga Kinaiya sa Mga Liquids nga Butang ug Gamit

Uban niini nga modyul, gilauman ka nga:

1. Makaklasipikar sa mga butang ug gamit nga liquids nga gibase sa mga na-oobserbahang kinaiya - (MELC)

Piho nga kahibalo nga kinahanglan nimo mahibal-an:

- a. Mahibaw-an ang mga liquids nga butang ug gamit sa palibot.
- b. Mahulagway ang mga butang ug gamit nga liquids base sa mga na obserbahang kinaiya
- c. Maklasipikar ang mga butang ug gamit nga liquids base sa mga na-oobserbahang kinaiya.

Sulayi kini

Kabalo kong ganahan na kaayo mo makakat – on ug bag ong pagtulon–an.

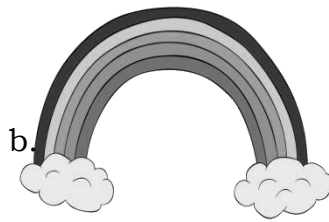
Para masukod nato unsa na kaayo ang inyong mga nahibaw- an kabahin ning atong bag ong leksyon, atong sulayan pagtubag ang mga pangutana nga naa sa ubos,

Panuto: Basaha pag – ayo ang mga mosunod nga pulongan.

Isulat ang letra sa napiling tubag sa inyong papel or notebook.

1. Kani nga grupo sa mga iquids makita sa kusina ug gipanggamit sa paglutog mga sud – an ni nanay.
  - a. mantika, patis, suka
  - b. dugo, ketsap, luha
  - c. luha, singot, tubig

2. Tan – awa ang mga hulagway sa ubos. Asa diri ang liquid nga butang?

3. Naglakaw sa kalsada si Ana nga gaulan. Ang ulan kay usa ka pananglitan sa butang nga _____?

a. solid

b. liquid

c. gas

4. Asa ani nga mga butang ang paspas moagas?

5. Asa ani nga mga pulongan ang nagsulti mahitungod sa kinaiya sa mga liquids?

a. Adunay kaugalingong porma ang liquids.

b. Walay katakos moagas ang mga liquids.

c. Adunay lami ug baho ang liquids.

Balikan Nato

Sa niaging mga leksyon , nakat – onan nimo ang mahitungod sa mga butang ug kinaiya sa mga solids.

Nahibaw- an nimo nga ang mga solids nga naay mga kinaiya base sa imong mga na-obsorbahan , sama sa gidak –on , porma, kolor, ug grano.

Sa milabay nga leksyon, imong gihulagway, gikompara ug gigrupo ang mga solids base sa ilang mga kinaiya.

Karon, atong sulayan ug nahinumdoman ba ninyo ang niagi nga leksyon.

Bulohaton 1

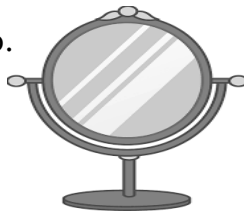
Unsay Buhaton: Basaha ug sabta pag – ayo ang mosunod nga mga pangutana . Tubaga ang mga matag pangutana.Isulat ang letra sa mga pangutana sa imong papel o di ba kaha sa notebook .

1. Asa ani nga mga hulagway ang solid nga butang?

a.

b.

c.

2. Kung ang samin kay sinaw ug hamis hikapon, unsa pud kaha ang papel deliha o sand paper?

- humok ug hamis
- gahi ug habol
- gansangon ug gahi

3. Unsay kolor sa mosunod nga utan ? talong, kamatis at okra?

- violet , lunhaw , puti
- violet , pula, lunhaw
- lunhaw, violet , pula

4. Unsaon pagkahibalo ang butang nga solid? Ang solids kay ____

- Adunay kaugalingong porma, gidak – on , lugar, gibug-aton ug gidaghanon .
- Mabuak, gahi , walay porma ug moagas .
- Walay kolor , di makita ug mahikap.

5. Tan – awa sa ubos ug unsay kinaiya sa solids ang sulod niini.

Butang	Gansangon	Hamis	Gahi	Humok
samin		/	/	

- porma ug kolor
- gidak – on ug grano
- grano ug kagahion

Salamat ug gisulayan nimo ug tubag ang mga pangutana .

Andam ka na ba nga makakat –on ug bag –o nga leksyon?

Ug andam na, sugdan na nato ang Pirmerong Pagtulon – an!

Pagtulun-an 1

Mga Butang Nga Liquids sa Palibot

Gusto mo bang makat-onan kung unsa-unsang mga butang nga liquids?

Asa kaha sila makit-an? Unsa kaayo ang ilang mga kinaiya? Paunsa sila mag-agas? Unsaon nila pagsunod sa porma sa ilang sudlanan?

Diskubreha

Basahin ang maikling kwento.

Init ang panahon nianang adlaw mao nga gisingot pag-ayo si Allan samtang naglakaw sa kilid sa karsada.

Uran-uran iyang nabati ang kauhaw mao nga nipalit siyang softdrinks sa na-agiang tindahan. Sa wala madugay nidagan siya sa kasagbutan og didto nangihi.

Pagkahuman nipadayon siya sa paglakaw hangtod naabot sa ilang balay. Nidiretso siya sa kusina para mu-inom og nestea apan bugnawng tubig ra ang iyang nakita. Kamulong inom sa tubig, gisugo siya sa iyang nanay nga kuhaon ang shampoo sa kaliguanan para magamit sa paglimpiyo sa motorsiklo niini.

Giganahan ba ka sa sugilanon?

Karon, atong sulayan ug tubag ang mga pangutana. Isulat sa imong papel o notebook ang mga tubag.

1. Unsa kaayo nga mga butang nga liquid ang nahisgotan sa sugilanon?
2. Asa makita kini nga mga liquid?

Susiha

Ang mga butang nga liquids makita bisag asa. Ani nga leksyojn atong mahibaw an ang mga lugar diin makita ang mga liquids.

Tan – awa ang mga hulagway sa ubos.. Ilha ang ilang ngalan ug lugar kung asa makita ang usag usa kanila. Isulat ang imong nga tubag sa imong papel.

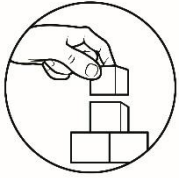

Tubaga kining mga pangutana:

1. Asa nga dapita kasagaran natong makita ang mga butang nga liquids?

Ngalan sa Liquids	Asang Dapita Makita

Pagpalambo

Panuto: Tan – awa ang tagsa tagsa ka hulagway sa ubos. Isulat ang lugar kung asa sila makita. Isulat ang letrang:

- A. kung makita sa kusina
- B. kung makita sa kaliguanan
- C. kung makita sa lawas sa tawo
- D. kung makita sa kantin

1.

3.

5.

2.

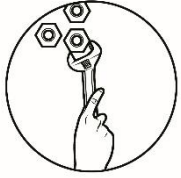

4.

Hunahunaa

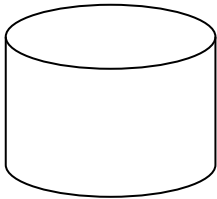
Makita ang mga butang nga liquids bisag asa. Kasagaran makita nimo sila sa lugar nga pirmi siya gamiton sama pananglitan sa kusina, karinderya, kaliguanan o sa lawas sa tawo ba kaha.

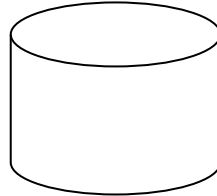
Buhata

Panuto: Paglista ug tulo (3) ka mga butang nga liquids nga makita sa Kusina, Kaliguanan ug Kantin. Drowinga sa imong papel ang porma pareha anang naa sa ubos ug isulat sa sulod anang imong gidrowing ang imuang mga tubag.

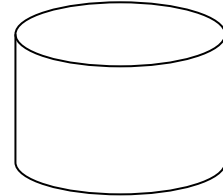
Kusina

Kaliguanan

Karinderya

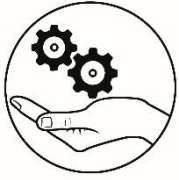
Ebalwasyon

Panuto: Basaha ug ayo ang matag pangutana. Isulat sa papel o notebook ang letra sa napili nga tubag.

1. Asa dapit makita ang mga butang nga liquids sama pananglitan aning shampoo ug bleach?
a. kaliguanan   b. Karinderya   c. Kusina   d. sala
2. Lugar kini nga dapat butangan sa mga tuyog, mantika ug sarsa.
a. kaliguanan   b. garden   c. Kusina   d. sala
3. Kung ang shampoo kay makita sa kaliguanan, asa pud makita ang singot____?
a. kaliguanan   b. lawas   c. Kusina   d. sala
4. Asa diri ang mga liquids nga makita sa lawas sa tawo?
a. ketsap , dugo, tubig   b. tubig, singot, laway
c. ihi, sarsa, dugo   d. gasolina, zonrox, pawis
5. Tan – awa ang hulagway . Asa man kini makita ?

- a. kusina   b. kaliguanan   c. garden   d. sala

Dugang Buluhaton

Panuto : Pagdrowing ug duha ka butang nga liquids sa sulod sa matag kahon. Isulat ang saktong lugar kung asa siya makit- an ug gamiton. Buhata kini sa imong papel.

Butang	Lugar

Pagtulun-an 2

Ang Mga Kinaiya sa mga Butang nga Liquid

Unsa imong paborito kaayo nga imnon?

Tam – is ba kini?

Ang pagkatam – is sa imong paboritong imnon maoy usa ka kinaiya sa liquid..

Niini nga leksyon, mahibaw – an nimo ang nagkalain – laing kinaiya sa mga liquids.

Balikan Nato

Panuto: Hibaw –i ang lugar kung asa makita ang mosunod nga liquids. Pilia ang tubag sa sulod sa kahon ug isulat lang ang letra sa saktong tubag sa imong papel.

a. kusina   b. karinderya   c. lawas

1. patis _____

2. softdrinks _____

3. luha _____

4. Singot _____

5. 5.mantika _____

Diskubreha

Nini nga leskyon imoang mahibaw -an ang nagkalain - laing kinaiya sa mga butang nga liquids.

Basaha ang balak kabahin sa liquids.

Liquids

Usa ka likido
nga muagas bisan asa

Sa tanang lugar ,

Moari og muadto

Adunay baho og adunay maayo

Adunay nipis og baga kaayo

Kini atong masuta nga ang kadaghanan

Mga likidong aslom, pait,

Tam-is og parat man

Kayang suhiron

Porma sa sudlanan

Espasyo'y ukupahon, makita og mahawiran

By: Aileen B. Regañon

Giganahan ba ka sa balak? Unsay gihisgotan didto ?

Ang balak mahitungod sa liquids. Mao kini atong leksyon karon!

Susiha

Basaha ang anaa sa kahon.

Ang mga liquids nga butang adunay nagkalain lain nga mga kinaiya. Ang mga liquids walay kaugalingong porma. Moukopa sila ug espasyo sa sudlanan ug suhiron ang porma niini. Ang mga liquids adunay gidaghanon ug moagas.

Naay kalainan ang mga liquids sa kolor. Adunay dalag pareha anang hinog nga mangga ug saging.

Nagkalain lain pud ang lami sa mga liquids. Adunay tam- is, pait, aslom, parat ug walay lami.

Aduna pud silay nagkalain lain nga mga baho . Adunay humot pareha anang pahumot (cologne, perfume) ug naa puy baho sama sa ihi sa iring , tawo ug gasolina.

Nagkalain – lain pud ang gibag – on sa liquids. Ang ubang liquids kay baga pareha anang ketsap ug sarsa mao nang hinay iyang agas. Naa puy nipis nga mga liquids sama anang tubig, suka ug gas mao ng paspas moagas. Ang mga liquids kay atong makita ug mahawiran.

Bulohaton 1

Andama ang mga mosunod nga butang o materyales.

Mga Materyales:

Duha ka baso nga tubig imnon

Usa ka sudlanan nga rectanggulo ug porma

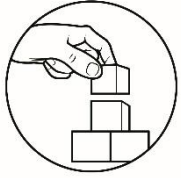
Usa ka sudlanan nga lingin ang porma

Pamaagi:

1. Ibutang sa lamesa ang duha ka basong tubig.
2. Iyabo ang usa ka basong tubig sa sudlanan nga rectanggulo ug porma.
3. Iyabo pud ang usa ka basong tubig nga lingin ang porma.

Sagutin ang mga tanong. Isulat ang sagot sa iyong papel.

1. Unsa imong naobserbahan sa tubig nga imong giyabo sa rectanggulo nga sudlanan?
2. Unsa pud imong naobserbahan pag yabo nimo sa tubig sa lingin nga sudlanan?
3. Unsay imuang ikasulti sa porma sa liquids?

Pagpalambo

Gawain 2 : Papas o Hinay?

Ihulagway ang mosunod nga liquids. Drowinga ang ♥ paspas ang iyang agas ; bituon ☆ pud kung hinay ang iyang agas. Buhata ni sa imong papel.

1.KETCHUP

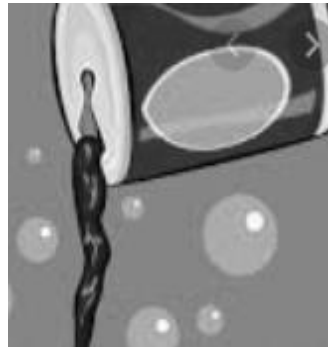
2.LOTION

3.TUBIG

4. SODA DRINK

Hinumdomi nga ang porma sa liquids gadepende sa porma sa iyang sudlanan. Kung rectanggulo ang gisudlan sa liquids, rectanggulo usab ang iyang porma. Kung lingin ang sudlanan, lingin usab ang iyang porma.

Bulohaton 3 Unsa Ang Iyang Baho?

Ihulagway ang mosunod nga liquids base sa ilang baho. Isulat ang letrang A – kung kini humot ; B – kung kini baho ug letrang C –kung wala gayud siyay baho.

1. PERFUME

2. TUBIG

3. GASOLINA

4. BLEACH

Gawain 4. Unsa iyang Lami?

Ihulagway ang mga mosunod nga liquids base sa iyang lami.

Drowinga ang pormang **puso** pag tam – is kini ; **trayanggulo** pag parat, **rectanggulo** pag pait , **lingin** pag aslom ug **iskwer** pag walay lami.

1.SUKA

2. CHOCOLATE DRINK

3. TAMBAL NITATAY

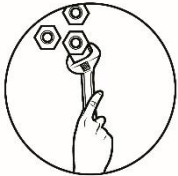
4. TUBIG

Hunahunaa

1. Ang mga liquids kay usa ka klase sa matter.
2. Moukopa kini ug espasyo ug lugar ug adunay gibug- aton.
3. Adunay lain laing kinaiya ang mga liquids.
4. Walay kaugalingong porma ang mga liquids.
Kung unsay porma sa ilang gisudlan, mao pud to iyng porma.
Mosuhid lamang siya sa porma sa sudlanan
5. Adunay mga liquids nga hinay moagas, samtang aduna usab paspas moagas.
6. Lain – lain pud ilang lami. Adunay tam - is, parat, aslom, pait ug walay lami.
7. Aduna usab silay lain lain nga baho. Adunay humot, baho ug walay baho.

Buhata

Gawain 4

Panuto: Basaha ug ayo ang mubo nga istorya nga naa sa kahon . Igrupo ang mga liquids base sa ilang mga kinaiya mga katangian

Mao ni ang lista sa akong gipalit nga ilimnon sa tindahan. Usa ka rectanggulong kahon nga patis, duha ka iskwer nga kahon nga suka, tulo ka kahon nga condensadang gatas , lima ka kahon nga tubig mineral, ug duha ka botelyang alcohol.

Isulat ang ngalan sa matag liquid nga akiong gipalit . Ihulagway ang matag usa subay sa ilang mga kinaiya.

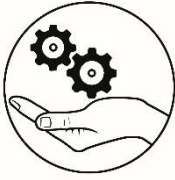
Liquids	Porma	Lami	Agas	Baho
A.				
B.				
C.				
D.				

Ebalwasyon

Unsay Buhaton: Basaha ug ayo ang mga pangutana. Isulat ang letra sa napili nga tubag sa imong papel o notebook.

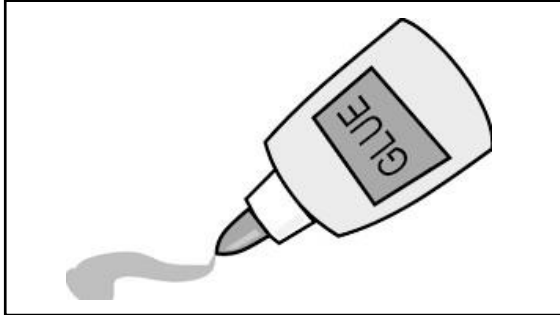
- Kani nga butang kay hinay moagas, puti, ug baho. Unsa kini?
  - glue
  - ketsap
  - honey
- Asa man sa ubos nga pulongan ang naghulagway sa liquid nga tinta?
  - Adunay kaugaingong orma , gahi ug humok.
  - Adunay baho, moagas ug dili makita.
  - Paspas moagas , baho ug itom.
- Hibaloi ang kabag – ohan nga imong makita kung ibalhin sa kalaha ang usa ka botelya nga mantika ?
  - baho
  - porma
  - gibug - aton
  - Lami
- Kung ang tubig paspas moagas ug walay baho, unsa pud imong ikasulti sa suka?__
  - hinay moagas , pait ug humot
  - baho ,parat ug paspas moagas
  - paspas moagas , aslom ug baho
- Asa diri ang grupo sa mga liquids nga aduna parehong lami?
  - kape ug gatas
  - juice ug chocolate drink
  - tubig ug suka

Dugang Buluhaton

Unsay Buhaton: Tan – awa ug ang matag hulagway sa sulod sa kahon.

A

B

Unsay Buhaton: Ihulagway ang mga liquids base sa ilang mga kinaiya.
Isulat ang tubag sa sa sulod sa kahon sa ubos.

Liquids	Agas	Porma	Kolor	Baho
A.				
B.				

Sumada

Ang Matter adunay tulo ka klase. Mao Kini ang Solid, Liquid at Gas.

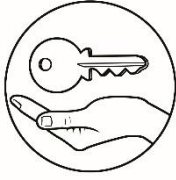
Ang liquid, isip usa ka klase sa Matter kay moukopa ug espasyo ug naay gubug- aton.

Daghang mga liquids nga makita nato sa palibot. Aduna silay lain lain nga mga kinaiya.

Kumusta ? Adunay ka bay nakat – onan ?

Ayaw kalimti imuang nakat – onan kay magamit nimo na sa mosunod nga mga leksyon!

Daghang Salamat ug Congratulations!

Tubag sa mga Pangutana:

Pagtulun-an 1

Sulayi kini!

- a
- c
- b
- c
- a

Balikan Nato

- b
- c
- b
- a
- c

Diskubreha

- Singot
- Softdrinks
- Nestea
- Tubig
- Shampoo

Susih

- Oil-Kusina
- Shampoo-kaligtanan
- Ihi-lawas
- Juice-kantina/kusina

Pagpalambo

- D
- B
- A
- C
- B

Buhata:

Depende sa tubag

Ebalwasyon

- a
- c
- b
- b
- a

Dugang Bulhaton

Depende sa tubag

Pagtulun-an 2

Balikan nato:

- Kusina
- Karinderia
- Lawas
- Lawas
- Kusina

Susih:

Bulohaton 1

- Mahimong rektangulo
- Mahimong ligin
- Kung insa ang porma sa gisudlan sa liquids, mao pud ang purma sa liquids

Pagpalambo:

Bulohaton 2

- ☆
- ☆
- ♡
- ♡
- ♡

Bulohaton 3

- A
- C
- B
- B

Bulohaton 4

-
- ♡
- ▭
-

Ebalwasyon

- a
- c
- b
- c
- b

Liquids	Forma	Lami	Daloy	Amoy
A. Patis	Rektangulo	Forma	Forma	Forma
B. Sukla	Forma	Forma	Forma	Forma
C. Condensed nga gata	Forma	Forma	Forma	Forma

Dugang Bulhaton				
Liquids	Forma	Lami	Daloy	Amoy
A. Patis	Rektangulo	Forma	Forma	Forma
B. Sukla	Forma	Forma	Forma	Forma
C. Condensed nga gata	Forma	Forma	Forma	Forma

Sanggunian

Kagamitan ng Mag-aaral
Rehiyon IX – Zamboanga Peninsula Unang Edisyon 2019

IMAGES url

<http://niceclipart.com/10342/ice.html/ice-clipart-2>
<https://www.dreamstime.com/illustration/clouds-clipart.html>
https://www.clipartkey.com/view/ibTmhx_collection-of-bottle-hand-wash-liquid-clipart/
https://www.kindpng.com/imgv/owbomR_collection-of-coffee-coffee-clipart-png-transparent-png/
https://www.clipartkey.com/view/wiomRJ_doctor-fart-fart-png/
<https://www.dreamstime.com/illustration/cartoon-water-glass.html>
<https://www.freeimages.com/search/concrete-block>
https://www.netclipart.com/isee/oTJbR_dinner-clipart-black-and-white-plate-black-and/
https://www.pngitem.com/middle/hmRbmox_baby-shampoo-clipart-hd-png-download/
<https://www.pinterest.ph/pin/317926054921502131/>
<https://www.pinterest.ph/pin/406098091393259936/>